

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/1060/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614207746
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6614207746.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: Quantum Credit, a. s., so sídlom Bratislava, Tomášikova 23/C, IČO: 47 248 980, zast. PERSPECTA Legal, s. r. o. so sídlom Bratislava, Tomášikova 23/C, proti žalovanému: L. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I., X. XXX/XX, štátny občan SR, o zaplatenie sumy 129,48 € s prísl., na odvolanie navrhovateľa zo dňa 11. 08. 2014 proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 12C/102/2014-29, zo dňa 22. 07. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáha zaplatenia sumy 129,48 € spolu s 9,25 % ročným úrokom z omeškania počnúc od 26. 05. 2011 až do zaplatenia. Zároveň súd určil, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa v Dodatku k Zmluve o pripojení Fix uzatvorenom medzi účastníkmi konania dňa 15. 12. 2009 v bode 3 „V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c), v bode 2 tohto Dodatku alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v článku 5.5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke číslo 1 tohto Dodatku“ je neprijateľná. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia súd uviedol: „Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 129,48 Eur spolu s 9,25 % ročným úrokom z omeškania od 26.05.2011 až do zaplatenia.

Uviedol, že Slovak Telecom, a. s. so sídlom Bratislava, Bajkalská 28 uzatvorila so žalovaným dňa 22.02.2008 Zmluvu o pripojení Fix a dňa 15.12.2009 Dodatok k Zmluve o pripojení Fix podľa § 43 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov. Predmetom Dodatku bolo poskytnutie služby Fix 12. Z poskytovania tejto služby vyplýva žalovanému povinnosť minimálneho mesačného zmluvného dobitia kreditu sumou 12,--Eur po dobu 25 mesiacov. V súlade s vyššie uvedeným vyvstáva záväzok žalobcu zabezpečiť žalovanému predaj zľavneného mobilného telefónu, konkrétne Samsung S 3100 pink, v súvislosti s prevzatím záväzku viazanosti. Žalobca, resp. jeho právny predchodca poskytol danou Zmluvou určené plnenie riadne a včas. Vzhľadom k tomu, že žalovaný si nedobíjal kredit zmluvne určeným spôsobom, teda neplnil záväzok vyplývajúci z Dodatku, porušil zmluvnú povinnosť, z čoho následne vyplýva jeho povinnosť zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu. Na základe porušenia mu bola vystavená faktúry číslo 7104380458 splatná dňa 25.05.2011 na sumu 248,95 Eur, čo je výška zmluvnej pokuty.

Vzhľadom na skutočnosť, že Slovak Telecom a žalobca uzavreli medzi sebou Zmluvu o postúpenie pohľadávok, predmetné pohľadávky sa stali vlastníctvom žalobcu. Na základe uvedeného došlo zo strany Slovak Telecomu k Oznameniu o postúpení pohľadávky voči žalovanému. Žalovaný faktúru do dnešného dňa neuhradil.

Žalobca svoju zmluvnú povinnosť plnil riadne a včas, na základe čoho mu vzniklo právo vyfakturovať dohodnutú zmluvnú pokutu v prípade porušenia zmluvnej povinnosti zo strany žalovaného. Žalovaný sa nezaplatením vyššie uvedenej faktúry dostal do omeškania, preto žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie úroku z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V zmysle bodu 3 Dodatku sa zmluvné strany dohodli, že v prípade porušenia Dodatku má žalobca právo na zmluvnú pokutu vo výške 248,95 Eur. Žalobca si však uplatňuje nárok na zmluvnú pokutu iba v alikvotnej čiastke, a to za príslušný počet mesiacov počítaných od mesiaca, v ktorom došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti žalovaným až do mesiaca ukončenia viazanosti služby. Z uvedeného vyplýva, že nakoľko si žalovaný dobil kredit v požadovanej výške iba v prvých dvanástich mesiacoch viazanosti, ktorá bola 25 mesiacov, výška zmluvnej pokuty bude zodpovedať sume 129,48 Eur, za 13 mesiacov porušenia zmluvnej povinnosti. Vymáhanú výšku zmluvnej pokuty nepovažuje za neprijateľnú a taktiež sa odvoláva na podstatu tohto právneho inštitútu, teda na výchovný a sankčný charakter zmluvnej pokuty.

Žalobca v dopĺňujúcom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 20.06.2014 poukázal na skutočnosť, že žalovanému na základe Dodatku k Zmluve o pripojení bol právnym predchodcom predaný mobilný telefón v zľave iba za 1,--Eur, pričom nezľavnená hodnota tohto telefónu bola 99,--Eur s DPH. Podľa Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 15.12.2009 bol žalovaný povinný realizovať pravidelné zmluvné dobíjanie v stanovenej výške 12,--Eur. S ohľadom na skutočnosť, že si žalovaný čiastočne kredit dobíjal, uplatnil žalobca v žalobe zmluvnú pokutu iba v alikvotnej časti za 13 mesiacov. Požadovanú zmluvnú pokutu v uplatnenej výške nepovažuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z hľadiska platnej judikatúry ani v jednom prípade súd nevyslovil záver, že samotný fakt uzavretia dohody o zmluvnej pokute medzi účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy predstavuje neprijateľnú podmienku. Dôvodom neuznania nároku žalobcu na vyplatenie zmluvnej pokuty zo strany žalovaného bola výška zmluvnej pokuty.

Žalobca ani jeho právny zástupca sa pojednávania vytýčeného na 22.07.2014 nezúčastnili, svoju neúčast' ospravedlnili a navrhli, aby súd vec prejednal bez ich účasti, preto súd postupoval podľa § 101 ods. 2 O. s. p. a vec prejednal a rozhodol bez prítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu.

Žalovaný uviedol, že je pravdou, že s právnym predchodcom žalobcu uzatvoril Zmluvu o pripojení a Dodatok k Zmluve. Čo sa týka podpísania Dodatku k Zmluve dňa 15.12.2009 podpísal ho on, avšak telefón bral pre svoju švagrinú, ktorá si mala dobíjať mesačný kredit vo výške 12,--Eur. Vie, že zmluvná pokuta je z tohto Dodatku, a že za ňu je zodpovedný on. Zdá sa mu však nespravodlivé zaplatenie zmluvnej pokuty, keď Dodatok k Zmluve bol uzatvorený skoro pred piatimi rokmi a hodnota telefónu už nie je asi žiadna.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného, prečítaním Zmluvy o pripojení, Dodatku k Zmluve o pripojení Fix uzatvorenej medzi žalovaným a spoločnosťou T-Mobile dňa 15.12.2009, faktúry č. 7104380458 na sumu 248,95 Eur, Oznámenia o postúpení pohľadávky, vyjadrenia žalobcu, Zmluvy o postúpení pohľadávok a zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 22.02.2008 právny predchodca žalobcu Slovak Telecom, a.s. a žalovaný uzatvorili Zmluvu o pripojení Fix v zmysle § 43 a nasl. zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách. Predmetom Zmluvy bol program služieb Fix 12.

Právny predchodca žalobcu a žalovaný dňa 15.12.2009 uzatvorili Dodatok k Zmluve o pripojení Fix. Predmetom Dodatku bola aktivácia programu služieb uvedeného v tabuľke č. 1, a to program služieb Fix 12, ďalej záväzok spoločnosti T-Mobile zabezpečiť žalovanému predaj zľavneného mobilného telefónu, a to Samsung S 3100 pink. Z uzatvoreného Dodatku tiež vyplývala povinnosť pre žalovaného zabezpečiť si minimálne mesačné zmluvné dobitie 12,--Eur s dobou viazanosti 25 mesiacov.

V bode 3 Dodatku bola zakotvená v prípade porušenia Dodatku alebo Všeobecných podmienok povinnosť žalovaného uhradiť zmluvnú pokutu v tabuľke č. 1 Dodatku, a to vo výške 248,95 Eur.

Dňa 08.05.2011 právny predchodca žalobcu vystavil žalovanému faktúru č. 7104380458 na sumu 248,95 Eur, ktorá predstavovala zmluvnú pokutu. Dátum splatnosti bol 25.05.2011.

Dňa 20.11.2013 bola uzatvorená medzi postupcom Slovak Telecom, a. s., Bratislava, Bajkalská 28, IČO: 35763469 ako postupcom a žalobcom ako postupníkom Zmluva o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bola aj pohľadávka voči žalovanému.

Dňa 02.12.2013 spoločnosť Slovak Telecom, a. s. žalovanému oznámila, že postúpila všetky pohľadávky, ktoré vyúčtovala faktúrou č. 7104380458 vo výške 248,95 Eur spolu s príslušenstvom na žalobcu.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, účinný k 15.12.2009, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, účinný k 15.12.2009, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,

j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,

o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,

p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, účinný k 15.12.2009, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka, účinný k 15.12.2009, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, účinný k 15.12.2009, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, účinný k 15.12.2009, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 545 ods. 2 Občianskeho zákonníka, účinný k 15.12.2009, veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa vzťahuje zmluvná pokuta, ak z dojednania účastníkov o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné. Veriteľ je oprávnený domáhať sa náhrady škody presahujúcej zmluvnú pokutu, len keď je to medzi účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, účinný k 15.12.2009, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto

podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 43 ods. 1, 2 zákona č. 610/2003, účinný k 15.12.2009, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa. Podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p., súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve (16ab) alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

V posudzovanej právnej veci bola pohľadávka, ktorá je predmetom sporu postúpená na žalobcu, takže žalobca je aktívne legitimovaný na podanie žaloby.

Z vykonaného dokazovania, po vyhodnotení všetkých dôkazov mal súd preukázané, že žaloba žalobcu je nedôvodná. Predmetom konania je zaplatenie sumy 129,48 Eur s príslušenstvom z titulu dohodnutej zmluvnej pokuty medzi účastníkmi konania v Dodatku k Zmluve o pripojení Fix zo dňa 15.12.2009. Uvedenú zmluvnú podmienku súd považoval za neprijateľnú, a preto neplatnú v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka, nakoľko v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu.

V slovenskom právnom poriadku vyplýva slovenským súdom povinnosť dodržiavať komunitárne právo z článku 144 ods. 1 Ústavy SR, na základe ktorého sú sudcovia pri rozhodovaní viazaní aj medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, t. j. Zmluvou o Európskej únii, Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva, ale aj ostatnými prameňmi primárneho práva Európskej únie.

Význam ochrany spotrebiteľov viedol zákonodarcu Spoločenstva okrem iného k tomu, že v článku 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288, ďalej len "smernica") stanovil, aby nekalé podmienky uvedené v zmluve uzavretej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom "neboli záväzné pre spotrebiteľa". Ide o kogentné ustanovenie, ktoré s ohľadom na nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú (spotrebiteľská) zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť.

Podľa článku 3 ods. 1 smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

V odseku 3 § 53 Občianskeho zákonníka je zakotvený exemplifkatívny výpočet neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách. Na základe smernice číslo 93/13/ES bol ich výpočet spresnený a doplnený zákonom číslo 568/2007 Z. z..

Pokiaľ by súd vyhovel žalobe na zaplatenie zmluvnej pokuty, nielenže by porušil zákon, princípy súkromného práva (princíp proporcionality), ale došlo by aj k porušeniu záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z členstva v Európskej únii.

Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len "smernica").

Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj "neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa" a s účinnosťou od 1. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka.

O tom, že zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody je aj sankciou, by nemali byť žiadne pochybnosti. Žalobca ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť.

Súd prihliadal k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve (čl. 4 ods. 1 Smernice). Aj keď žalobca výslovne neoznačil zmluvu podľa toho, aký typ podľa Občianskeho zákonníka reprezentuje, časť zmluvy o pripojení týkajúca sa kúpy telefónu predstavuje kúpnu zmluvu, ktorá je zároveň viazanou zmluvou k zmluve o pripojení. Za relevantnú treba považovať skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. Zmluvná pokuta má však aj iný a to nežiaduci rozmer. Zmluvná pokuta neprimerane ukracuje spotrebiteľa.

Súdna kontrola štandardných zmlúv je však postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán. Do pozornosti súd dáva Doplňujúce formálne oznámenie Európskej komisie z 27.11.2008 č. 2007/2495, v ktorom sa okrem iného uvádza:

"V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že čl. 4 ods. 1 Smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale skôr na všeobecný pojem nekalých okolností. To sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva, ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora je ochrana zavedená Smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii, pokiaľ ide o schopnosť vyjednávať a úroveň jeho znalosti."

Obligatórnosť zásahu je opodstatnená, ak spotrebiteľovi súd podľa procesného poriadku (§5 O.s.p.) nemôže poskytnúť poučenie o hmotnom práve. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatórnosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená

čiasťka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh.

Z vykonaného dokazovania mal súd aj preukázané, že medzi účastníkmi konania bola dohodnutá v Dodatku k Zmluve o pripojení zmluvná pokuta vo výške 248,95 Eur, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je neplatná.

So zreteľom na to, že neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, nemožno znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo slúžiace k zníženiu neprimeranej zmluvnej pokuty sa uplatňuje v iných právnych vzťahoch ako spotrebiteľských, pretože vo vzťahu k ustanoveniam § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ide o všeobecnejšiu úpravu.

Súd poukazuje na to, že súdy Slovenskej republiky určili neplatnosť zmluvnej podmienky dojedanej v zmluvách o pripojení uzatváraných s právnym predchodcom navrhovateľa z dôvodu neprijateľnosti podmienky (napr. rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 4C/161/2011-24 zo dňa 06.12.2011 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 13Co/18/2012 zo dňa 11.09.2012, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C/46/2012 zo dňa 13.07.2012).

Na základe všetkých uvedených skutočností súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Súd v zmysle § 153 ods. 3, 4 O. s. p. vo výroku rozsudku aj bez návrhu určil, že podmienka, z ktorej si uplatňuje žalobca právo na zaplatenie zmluvnej pokuty je neprijateľná.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalovaný bol v konaní úspešný, avšak žiadne trovy v konaní si neuplatnil ani mu žiadne trovy nevznikli, preto súd rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku odvolanie podal navrhovateľ. Navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žalobe bude v plnom rozsahu vyhovieť a právnomu zástupcovi navrhovateľa budú priznané trovy konania aj trovy právneho zastúpenia.

Odvolateľ poukázal, že odporca vstúpil do zmluvného vzťahu s podnikom na základe slobodného rozhodnutia za účelom využívania telekomunikačných služieb mobilného operátora. V danom prípade sa jedná o synalagmatický záväzok a preto práva a povinnosti jednej zmluvnej strany zodpovedajú právam a povinnostiam druhej zmluvnej strany. Odporca svojím nekonaním absolútne potlačil význam a podstatu tohto ustanovenia, nakoľko svoje povinnosti, ku ktorým sa slobodne zaviazal, splnil iba sčasti. Odporca svojím podpisom potvrdil dohodu o zmluvnej pokute a tým pádom bol uzrozumený s možnosťou jej uplatnenia zo strany podniku v prípade porušenia povinností. Okresný súd neakceptoval uplatnenie zmluvnej pokuty najmä s ohľadom na ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách. Naviac, v enunciiate určil neplatnosť presne uvedenej zmluvnej podmienky. Navrhovateľ však poukazuje, že v predmetnom článku sú presne stanovené povinnosti po porušení ktorých vzniká podniku právo na uplatnenie zmluvnej pokuty. Aj napriek tomu, že sa tam nachádza slovné spojenie „v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti“, myslí sa tým porušenie ktorejkoľvek povinnosti z povinností následne vymenovaných.

Navrhovateľ sa odvoláva na rozsudok Okresného súdu Košice č. k. 6Co/325/2012-59 a následný rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 4C/106/2012. Z týchto, okrem iného vyplýva povinnosť súdu posudzovať každý prípad individuálne s prihliadnutím na všetky okolnosti a osobitosti daného

prípade. Súd nemôže rozhodovanie konkrétneho individuálneho sporu paušalizovať a rozhodovať iba s prihliadnutím na obdobné rozhodnutia.

Naviac, odvolateľ poukazuje, že v intenciách relevantných ustanovení právnych predpisov či už na národnej alebo európskej úrovni, vymáhanú zmluvnú pokutu nemožno považovať za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. V § 53 ods. 1 OZ je ustanovené, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V ods. 4 citovaného paragrafu sa nachádza výpočet neprijateľných podmienok, i keď je tento výpočet iba exemplifikatívny. Daná zmluvná pokuta nenapĺňa ani jeden z vymenovaných prípadov z neprijateľnosti zmluvných podmienok. Pod písmenom k) je ustanovené, že za neprijateľné v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. S ohľadom na vyššie popisovaný skutkový stav, odvolateľ nepovažuje vymáhanú zmluvnú pokutu za neprijateľnú najmä s ohľadom na úplnú/neakciovú cenu poskytnutého mobilného telefónu. Odporcovi aj napriek nesplneniu zmluvne dohodnutých povinností a následnému odpojeniu SIM karty z prevádzky ostáva predmetný mobilný telefón, ktorý predstavuje určitú majetkovú hodnotu. Nemožno akceptovať vyjadrenie odporcu, ktorý uvádza, že sa mu nezdá spravodlivé zaplatenie zmluvnej pokuty, keď dodatok k zmluve bol uzatvorený skoro pred 5 rokmi a hodnota telefónu už asi nie je žiadna. Podstatnou je skutočnosť porušenia zmluvných podmienok a splatnosť faktúry, ktorou bola vyúčtovaná zmluvná pokuta. Vzhľadom na dátum splatnosti faktúry a plynutie premlčacej doby na uplatnenie práva zo vzniknutého záväzku, navrhovateľ sa včas domáha zaplatenia svojich peňažných pohľadávok na súde. Je irelevantné, že odporca bral telefón pre svoju švagrinú.

Záverom navrhovateľ uvádza, že aj napriek faktu, že v týchto prípadoch ide o formulárové zmluvy, ich uzavretie zo strany účastníka stále zostáva na slobodnom rozhodnutí. Tento nie je nijakým spôsobom nútený vstúpiť do zmluvného vzťahu, čo by založilo priestor pre posúdenie právneho úkonu ako absolútne neplatného z dôvodu absencie jeho slobodnej vôle. Podnik v daných prípadoch vystupuje s lepším a profesionálnejším informačným základom, čo nakoniec vyplýva z jeho postavenia. Na druhej strane však potenciálny účastník má právo na relevantné informácie zo strany podniku, na základe ktorých sa rozhodne či vstúpi do zmluvného vzťahu.

Vyjadrenie podané nebolo.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP.

Vo svojom rozhodnutí okresný súd vymenoval rôzne právne predpisy, oboznámil časti smernice Rady 93/13/EHS, formálne oznámenie Európskej komisie z 27. 11. 2008 č. 2007/2495 a poukázal na závery z toho plynúce.

Z odôvodnenia rozhodnutia však nevyplýva prečo považuje súd zmluvnú podmienku, v ktorej si navrhovateľ uplatňuje zaplatenie časti zmluvnej pokuty za neplatnú v zmysle § 53 OZ. Táto skutočnosť nevyplýva ani z tretieho odseku zhora č. I. 6 rozsudku (spis č. I. 31 p. v.) ani z odseku 3 zhora č. I. 7 rozsudku (spis č. I. 32) a ani z posledného odseku rozsudku na č. I. 7 (spis č. I. 32), kde súd priamo vyslovuje, že dojednaná zmluvná podmienka je neplatná.

Konkrétne dôvody, prečo by malo ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku, však súd neuvádza. V tomto smere odvolací súd akceptuje poukaz navrhovateľa, že súd musí posudzovať každý prípad individuálne s prihliadnutím na všetky okolnosti a osobitosti daného prípadu. Súd nemôže rozhodovanie konkrétneho individuálneho sporu paušalizovať a rozhodovať iba s prihliadnutím na obdobné rozhodnutia. Každý konkrétny prípad je súd povinný riadne prejednať a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodniť s prihliadnutím na všetky skutočnosti.

Procesný súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že povinnosť viazanosti navrhovateľa na 25 mesiacov s povinnosťou dobíjať si kredit každý mesiac sumou 12 € je vlastne spôsob zabezpečenia protihodnoty ceny mobilného telefónu, ktorý obdržal odporca zadarmo resp. za minimálnu cenu. V konečnom dôsledku zostáva skutočnosťou, že pokiaľ účastník každomesačne kredit dobije, tento aj formou pretelefonovania spotrebuje.

Treba tiež uviesť, že súd postupujúc podľa ust. § 153 ods. 3 a 4 OSP vyhlásil jednu z podmienok spotrebiteľskej zmluvy medzi účastníkmi za neprijateľnú. Súd síce môže vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj ex officio. Nemusí pritom vyhlasovať uznesenie o začatí konania ak mieni ex officio určiť v začatom konaní (v súdnom spore zo spotrebiteľskej zmluvy) že určitá zmluvná podmienka je neprijateľná. Musí však umožniť účastníkom vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, aby tak dosiahol svoje rozhodnutie predvídateľným; inak v prípade určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky odníma dodávateľovi možnosť konať pred súdom. Bez ďalšieho sa tak vytvára vo vzťahu k tomuto výroku stav, pre kasačné rozhodnutie apelačného súdu.

Vyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú možno iba takú, ktorá je predmetom skúmania vo veci samej. V konaní nemožno vyhlásiť za neprijateľné také zmluvné podmienky, ktoré sa predmetného konania netýkajú.

Okresný súd vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku tak ako ju uviedol v druhom výroku rozsudku. Súd však opomenul, že táto zmluvná podmienka sa netýka iba zmluvnej pokuty, ale aj porušenia ďalších podmienok dohodnutej zmluvy. Dotknutá zmluvná podmienka v bode 3 sa netýka iba zmluvnej pokuty pri nedobíjaní kreditu v stanovenej sume po stanovenej dobe. Súd, ktorý jediným rozhodnutím vyhlásil neprijateľnosť zmluvnej podmienky dojednanej v bode 3 v celosti a nevyčlenil iba zmluvnú podmienku týkajúcu sa prejednávanej veci, prekročil tak rámec zmocnenia daného § 153 ods. 3 a 4 OSP.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.